

ira tua arguas me, neque in furore tuo corripas me. **A** omnia ossa mea *Ad Comm.* Ego sum resurrectio et *Vers.* 2. Miserere mihi, Domine, quoniam infirmus vita, dicit Dominus. Qui credit in me, etiamsi mortuus fuerit, vivet.

APPENDIX

Ex Manuscripto Compendiensi.

Feria secunda, pro peccatis.

Ant. Si iniquitates, *ut sup. Psalm.* De profundis *Resp.* Propitius esto. *Vers.* Adjuva nos. *All.* Domine, refugium. *Off.* Sicut in holocaust. *Ad Comm.* Amen. dico vobis.

Feria tertia, de angelis.

Antiph. Adorate Dominum, omnes angeli. *Psalm.* Dominus regnavit, exsultet. *Resp.* Benedicite Dominum. *Vers.* Benedic, anima. *All.* Laudate Deum. *Offert.* In conspectu angelorum. *Ad Com.* Benedicite, omnes angeli.

Feria quarta, de sapientia.

Antiph. O sapientia. *Psalm et Resp.* Domine Dominus noster. *Vers.* Quoniam elevata est. *All.* Quoniam Deus magnus. *Off.* Dominus possedit me. *Ad Com.* O sapientia.

Feria quinta, de charitate.

Antiph. Domine Deus Patrum nostrorum. *Resp.* Charitas Dei diffusa est. *Vers.* Charitas non quaerit. *Allel.* Charitas Dei. *Off.* Diligamus nos invicem. *Ad Com.* Charitas Dei.

Feria sexta, de sancta cruce.

Antiph. Nobis autem gloriari. *Psalm.* Dominus regnavit, decorem. *Resp.* Christus factus est. *Vers.* Propter quod. *Allel.* Dominus regnavit a ligno. *Off.* Deus enim firmavit. *Ad Com.* Nos autem.

^a Hæc notulis ad cantus modulationem dispositis sunt inscripta. Quæ edenda putavimus, quia inde erui potest tempus scripti Codicis, ut diximus in præfat.

^b Postea legitur *Incipiunt Allel.* (id est, Alleluia) *de circulo anni*, sunt autem numero 79. Deinde *Ans* (id est

Feria septima, de virginibus.

Antiph. Vultum tuum deprecabuntur. *Psalm.* Eructavit. **727** *Resp.* Diffusa est. *Vers.* Propter veritatem. *All.* Specie tua. *Off.* Diffusa est. *Ad Com.* Dilixisti.

Gaude Eia unica columba speciosa.

Sponsa superno regi consociata. Beati semper Dei genitrix pia virgo Maria.

^a Præclara dies nobis instat quæ temporum affert orbita revoluta Hæc solemnitas est animæ festivitas nostræ merito veneranda. Celebremus eam lingua vocifera. Decantantes laudes Domino debitas voce clara. Gratulemur in ea corde pio, Dominum rogantes mente pura. Ut delicta nostra tergat manu sua. Quibus expediti cantica psallamus in excelsa. Summa pia gratia nostra conservando corpora **728** custodia. De gente fera Normantica nos libera, quæ nostra vastat Deus regna. Senum jugulat et juvenum ac virginum puerorum quoque catervam. Repelle precamur cuncta a nobis mala. Convertite, rogamus, Domine, supplices nos ad te Rex gloriæ, es qui vera pax. salus pia, spes et firma. Dona nobis pacem atque concordiam. Largire nobis spem et integram fidem, simul veram charitatem continuam concede nobis et perfectam. Sanctorum precibus nos adjuvemur ad hæc impetranda. De quorum passione gratulamur gloriosa. Sit laus pax et gloria Trinitati quam maxima cuncta per sæcula. Amen ^b.

^c Antiphonas in *litaniam majore*, *Ans. de quacunque tribulatione*. *Ans. de siccitate*. *Ans. de nimia pluvia, de mortalitate*; *Ans. A tempore belli*. *Ans. de liberatione, de penitentibus*; continent gratiarum actiones pro liberatione; *Ans. de natalitiis sanctorum*, *Ans. ad reliquias deducendas*, *Ans. de passione Domini*, *Ans. de resurrectione*.

OBSERVATIONES PRÆVIÆ

AD COLLECTIONEM RESPONSORIORUM, ANTIPHONARUM, VERSUUM, etc.

730 Cum a paucis prævideamus legendam Collectionem hanc, quæ notatu digniora in ea nobis occurrerunt hic indicare non pigebit.

In Codice Compendiensi nullum nomen præfert hic liber. Ex Responsoriis *Responsalis* a quibusdam dicitur (Mabil., de Cursu Gall., pag. 398). Ab Amalario Fortunato *Antiphonarius*, propter Antiphonas, ut ex ejusdem libro *de Ordine Antiphonarii* manifestum est; ob integrum officium ecclesiasticum, sive cursum tam nocturnum quam diurnum in eo descriptum, nonnulli Codicem hunc *Officialem* appellavere. Porro etsi libri hujus multi passim meminerint (Amalar., l. iv, de eccl. Off., c. 29, et passim), nemo tamen veterum Respons., Antiph., etc., complexionem adhuc publici juris fecit. Eam autem in lucem emittendam duximus, et quidem ex vetustissimo Codice, licet mendorum non experte, ut esset omnium liturgicæ veluti complementum. Qui hæc conferre voluerit cum hodiernis Antiphonariis, nihil fere de novo inventum in libros nostros ecclesiasticos observare gratissimum habebit, cum inter certissimas Ecclesiæ catholice notas, ea quæ ab antiquitate petitur non ultimum aut inferiorem locum obtineat.

Ad cujus Ecclesiæ usum fuerit descriptus Codex Compendiensi, obscurum est, Certe quamvis officium de sancto Benedicto exhibeat (quod nonnullis fortasse argumentum erit, monachos Benedictinos illo usos esse) in numero tamen et distributione Psalmorum, tam pro nocturnis quam pro diurnis horis, et in multis aliis a sancti Benedicti regula non raro recedit. Multorum sanctorum in Gallia præsertim Belgica celeberrimorum officia propria complectitur, ut sanctorum Remigii, Vedasti, Medardi, martyrum Crispini et Crispiniani, Quintini, etc. Unde conjicitur ad alicujus in Galliis Ecclesiæ sacram supellectilem primum pertinuisse. Aliunde vero quæ leguntur in ordine ad Vesperas die sanctissimo Paschæ, exscripta videntur ex Ordine Romano, ut eo loci observavimus. His omnibus trutinatis, existimamus veterem officii divini celebrandi ritum in Ecclesia Romana observatum, ex priorum summorum pontificum, maxime vero ex sancti Gregorii præscripto, hic exhiberi. Gallicanæ cujusdam Ecclesiæ usui accommodatum, accersitis propriis officii sanctorum, quorum præsertim in Galliis celebris est memoria.

Hoc in libro, non solum majoribus solemnitatibus proprii Psalmi, tum in nocturnis tum in matutinis et vespertinis horis assignantur; sed etiam ubi officium præscribitur de communi sive apostolorum, sive